

Tar Sándor

ELVISZ A SZÉL

Birizgáld már egy kicsit a hajam, mondta az öreg gépkezelő a társának, aki szintén gépmunkás volt, de vagy harminc évvel fiatalabb. Birizgálja magának majd a boncmester, válaszolt a fiú azonnal, mint aki ezerszer elmondta már, nem akar az öreg gyér hajában turkálni. Négy gépet kezeltek ketten, ha betöltötték az automatákat, le lehetett ülni négy-öt percre, Csányi, az öreg egy majdnem kényelmes székbe, a fiú mögötte a vasasztalon, más lehetőség nem volt, viszont állni egész nap unalmas és fárasztó, mindezt persze csak a délutáni, éjszakai műszakokban, mikor hajnal felé már sem ébren lenni, sem aludni nem tud az ember. A végében lehetne valamiscskét, de mit ér az, ha öt perc múlva verik rád az ajtót, jöjjön gyorsan, lement az anyag. Márpedig Pali, a fiú azonnal ébresztett, ha újra kellett tölteni a gépeket, és tudta is pontosan melyik ajtón kell dörmöbölni, jóllehet, a többiben is hunytak, mintha megérezte volna, melyikben van társa, a vén lókötő, ahogyan magában nevezte. Csak megyek a szaga után, magyarázta Csányinak, maga a legbüdösebb.

Pali, ha nagyon akarja, egyedül is ellátta volna a gépeket, erős volt, mint a bivaly, és akkor az öreg alhatott volna akár egy órát is háborítatlanul, de nem akarta, úgy volt vele, ha ő dolgozik, dolgozzon más is. Ezen az elhatározásán az az esemény sem tudott változtatni mikor Csányi egyszer térdre esett a kimerültségtől, majd eldőlt az olajos betonon. Pali akkor ijedten felrángatta az egyetlen székre, ölelve tartotta, míg magához tért, masszírozta a mellét, nyakát, fejbőrét, valahol olvasta vagy hallotta, hogy ott vérbőséget kell előidézni, mármint a fejben, később jött rá, hogy az öreg rég magához tért, csak lehunytt szemmel élvezkedik a masszírozásból kifolyólag abban az ölelésben, vén gané, mondta neki akkor kimerülten, még jó, hogy nem lélegeztettem szájon át, hát van magának viselkedése? A roppant csarnokban alig dolgoztak néhányan, ők viszont megállás nélkül, nem volt se reggeli-, sem ebédszünet, a gépek falták az anyagot, ezekkel nem szabad megállni, magyarázta az új tulajdonos, ha a gép lehül, elveszti precizitását, az csak üzemlelegen pontos, enni közben is lehet értik? És hol, kérdezte Csányi, és mit? Az öreg nyugodtan beszélhetett vissza, vitatkozhatott, a veje nagyfőnök volt a cég vezérkarában, nagy pénzzel. Az a pénz az enyém, magyarázta Palinak az öreg egyszer, az enyém volt. Azért túrnek meg itt vénségemre, te pedig azért kellesz, hogy vigyázz rám, úgyhogy tessék birizgálni a fejem.

Fülvédőt kellett volna használni a műhelyben, de szinte senki nem tette a fejére, ott lógott a nyakukban, úgy álltak az automaták mellett, amiket a kezelők kintornának becéztek a dübörgő, recsegő, olykor szinte jajgatva bögő, szikrákkal, olajfüsttel és

büzzel kísért, alig elviselhető zajuk miatt. Mert kín volt hallgatni és torna volt az újabb anyagszálak betöltése, amikből a mohón lecsapó vidia-kések csapágy-gyűrűt vájtak, valamint temérdek forgácsot. Az ilyen helyen az ember megtanul valamiféle szelektív hallással kiszűrni minden zajt, ha a társával közölni akar valamit, így aztán nem okozott gondot, ha beszélgetni szándékoztak. Csányi pedig lépten-nyomon beszélgetett volna, amúgy a fiú is, csak nem az öreggel. Ő Marinkával, a Romániából áttelepült, felíró-lánnyal akart minden formában érintkezni, aki viszont alig tudott magyarul, de kétóránként végiglejtett a gépek között, és felírta a darabszámokat.

Pali Oroszlán volt, ezt büszkén hangoztatta azon kevesek előtt, akik erre kíváncsiak voltak, úgy tudta, az augusztusban született fiúkból árad a férfiasság, általában szépek, kissé szertelenek, felelőtlenek, csapodárok, nem igazán hűséges fajták, ha megtörténik a dolog, vége, mennek vadászni, de hát ezek mind igazi férfi-tulajdonságok, és ő büszke volt ezekre az adottságaira. Utánajárt, Marinka Kos jegyű, azokról ugyan keveset tudott, tulajdonképpen nem is érdekelte igazán, csak az, hogy ők az Oroszlán ideális partnerei, és Pali már régóta egy ideális partnerre vágyott. Vagy egy akármilyen jegyű partnerre, Sáránról járt be dolgozni, a műszakozás, utazás mellett nemigen maradt ideje ismerkedni, a falujában pedig nem is akart már megragadni valami eldohosodott parasztlánynál, pedig lett volna rá lehetősége. Maga milyen jegyű, kérdezte egyszer az öreget váratlanul, Csányi nem tudta pontosan, a fiú derítette ki, hogy Hal, na, mondta neki, maga aztán elmehet a horoszkópjával, Csányi pedig nevette. Van egy másik akarat, magyarázta a szokott, kissé fanyar modorában, van másik akarat is az Istené után, de nem a csillagoké. Éspedig? Ami benned van. Az agyadban. A testedben, de nem rajtad kívül. Ha majd meglátsz valakit, akitől elgyengül a lábad, dadogsz, és nem tudsz rágyújtani, akit nem akarsz azonnal magad alá gyűrni, csak nézni, sokáig, az lesz az igazi. Az Oroszlánoknak nem gyengül el a lábuk, mondta a fiú magabiztosan, mi nem játszunk alárendelt szerepet, győztesek vagyunk. Rendben van, mondta az öreg, de azért birizgálhatnád a hajamat.

Mi az Istent akar állandóan ezzel a birizgálással, fakadt ki egyszer a fiú, szeretet, vágta rá az öreg, és tőlem, hüledezett méltatlankodva Pali, hát ki vagyok én magának? Viccel? Az asztalon ült, előtte a széken Csányi, feje a fiú térdénél, most lehajtva, sír maga vagy mi az Istent csinál? Én sem tudom, válaszolt az öreg, majd gondolkodom rajta. De az biztos, hogy nem viccelek. Ez akkor volt, mikor megkérte Palit, vasárnap segítsen neki elhordani valami betontörmelékét az udvarról, egyedül nem bír-

ja. Jó, egyezett bele a fiú, de túlóra pótlékkal, ünneppel! Menjen már, tette hozzá, mikor látta, hogy az öreg beleegyezően bólint, ne vegye komolyan, segíték, mert segíték. Elvégre maga miatt hagynak itt dolgozni. Meg amúgy is. De komolyan. Csak hagyjon engem ezzel a birizgálással, mert a feje után a melle szőrét kell majd vakargatnom, utána még lejjebb. Marinka jött, Pali fűgén leugrott az asztalról, na, gondolkodtál a dolgon, kérdezte a csinos, kissé kreolbőrű, feketehajú lánytól. Ném, ném, mondta Marinka, ném szábád! A fiú csak az egyik kezét tette a lány vállára, a másikkal nyíltan az ágyékát markolta meg mocskos nadrágján át. Nem tudod, mit veszítesz, mutatta a lánynak, de ami késik, nem múlik, érted? Ném, ném, mondta a lány piros arccal, de mosolygott, az öreg pedig kiismerhetetlen pofával csóválta a fejét a szikraháló mögött a melle szőrét vakarászva.

Szép idő volt vasárnap, a fiú nagyjából pontosan érkezett, Csányi nem messze lakott a buszpályaudvartól, a Csap utcai kis ház, az öreg birodalma kívülről alig mutatott valamit, olyan volt, mint a többi, kicsi, földszintes, falusias, két utcára nyíló régi fuvaros-ház, belülről viszont meghitt kis erődítmény, parányi kerttel, szalonnasütő állvánnyal a betonozott udvaron, létra a padlásra, fadézsákban még mindig viruló dália, a szomszédot takaró szőlőlugas és egy vidor, mosolygós kis asszony, Csányi felesége. Meg lehetne éppen dugni, gondolta Pali az első féldecit után, amit nyomban a megérkezés öröme töltöttek neki, a második után eszébe jutott, hogy őt valamikor, még a régi gyárban a nők egymás közt makk-mesternek hívták, ami nem semmi. Aztán ettek valamit, az egész törmelékügy nem volt valami nagy villanás, a fiú hamar átlátta, hogy húzni kell az időt, mert különben túl hamar végez, ő pedig ha már itt volt, ebédelni is akart, meg amit lehet, mindent. Délre végeztek is, Csányi alig segített valamit, viszont buzgón itta a féldeciket, néha azt is, amit a fiúnak töltött. Az ebéd finom volt és hangulatos, Gizike mosolyával színesítve, aki újra és újra telepszede a fiú tányérját húsvesssel, finom, hagymás, borsos törkrumplival, nem fogyott ki a tálból a hús sem, combja, mellehúsa, zöld paradicsomból savanyúság és persze italok. Csányi nagyokat böfönt evett, zsíros szájjal, gusztustalan volt, így aztán a fiú inkább Gizikét nézte, apró, hűvös kis mosolyát, rámosolygott ő is, észrevette, a nő sokkal fiatalabb a férjénél, és bizonyára elhanyagolt. Gizike közben szárnyát evett, nyakát, zúját, kis kortyokban likőrt ivott hozzá, csak azért, hogy ő is igyon valamit a fiúkkal, ahogy magyarázta. Ebéd után az öreg ledől egy kicsit a konyhai heverőre, és szinte azonnal elaludt, a süteményt meg sem várta. Rákja van, mondta az asszony komoly, majdnem sértődött arccal, mikor a fiút a szobába invitálta, nem vette észre, hogy bűdös minden? Hogy rohad? A lehelete is, tette hozzá, mikor elhelyezkedett a heverőn, undorodom tőle, de nem hagyhatom el. Igen, kérdezte Pali, anélkül,

hogy érdekelték volna az ügy orvosi vonatkozásai, tudta, mit akar, Gizike mellé telepedett, átölelte a derekát, a száját kereste, majd a mellét, combját a könnyen felhúzható ruhanemű alatt, miközben Gizike a fiú haját birizgálta, majd a mellét is, lent, mindenütt, Pali úgy vélte, gyakorlott keze van, és a dolgok állása szerint most meg kell dugnia Gizikét, csak hogy az nem ment. Gizike nem engedte.

Nem, nem, mondta határozottan, a férjemmel is így csináltuk, már ne haragudjon, csak szerettük egymást, mint két bolond, én simogattam őt, ő meg engem, hogy összeforrjon a lelkünk a szeretet tüzében, nekünk elég volt ennyi is, hívők vagyunk, tudja. A fiúnak erről más volt a véleménye, de miután többszöri próbálkozás után sem jutott célba, izzadtan lihegve adta fel. Akkor hogy csináltak gyereket, kérdezte kissé ingerülten, mert most ő, az Oroszlán, a makk-mester nem győzött. Véletlen volt, mondta a nő, kezeivel még mindig a fiú felajzott testén matatva, de nem bántuk meg. Szép, okos lány. Mint én, tette hozzá, és buja nyíltsággal tolta melleit Pali arcához, akinek immár ennyi is elég volt. A férjem odavolt a cirógatásért, tudja, állami gondozott gyerek, anya nélküli, és ezt soha nem heverte ki, csak hogy most már nincs hozzá gusztusom. Inkább a halálról beszélgetünk, elmúlásról, hogy készüljön. Mert tudja. Megmondtam neki. Szemérmetlen őszinteség és mégis valami hamis volt ebben a vallomásban, a fiú döglött csirkék lerágott szárnyainak ízét, a befalt zúza, nyak páráját kezdte érezni a nő leheletén, és nem is próbálkozott tovább. A konyhában szódát ivott a szifonból, a maradékot Csányira spriccelte, aki erre sem ébredt fel.

Mert nem akartam, mondta a fiúnak másnap délután, van, amikor nem akarok felébredni. Úgy értem, soha, tette hozzá savanyún, már biztosan tudod, beteg vagyok. Megtörölte a kezét az olajtól és leült szokott helyére, Pali akkor már az asztalon, feje a falnak támasztva, karjai szanaszét. Megkérte a feleségem, kérdezte aztán felnézve a fiúra. Pali nem válaszolt, a férfi hallgatott sokig, majd azt mondta, ha így volt, bevallhatod, nem bánom. A fiú arcán gondok és gyötrellem, tartsa ide a fejét, szólalt meg később. Én semmitől sem undorodom, tette hozzá nevetve, miközben eltűnődve vakarászni kezdte azt a csepűt, ami az öreg fején volt. Ha érdeklő, mondta később, a feleségén nem volt bugyi. Más nem történt. Igen, kérdezte az öreg, nem is figyelt, bizarr gyönyörrel tolt a fejét a fiú vaskos kezei alá. Tudod, ha az embert már nem szereti senki, akkor elviszi a szél. Mint a port. Mint a lehullott falevelet. Menjen már, vitatkozott a fiú, hová? A semmibe. A halálba. Én csak tudom. Füst volt a csarnokban, meleg olajgőz, kint még nappal, itt már sötétedett. Halálba, ugyan már, mondta Pali meggyőződés nélkül, miket beszél Hol a melle-szőre? De ha a nadrágját is kigombolja, leköpöm. Marinka jött felírni, valamit mondani akart a fiúnak kiveresedett arccal, sürgősen, de észrevette, hogy most nem szabad.